

GHID (ÎNDREPTAR) PRIVIND NUMIREA ȘI TRANSFERAREA CLERULUI LA PAROHII
(redactat pe baza prevederilor *Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, a *Regulamentului pentru numirea și transferarea clerului*, precum și a hotărârilor Sfântului Sinod)

A. Clasificarea parohiilor pe categorii:

1. În eparhiile Bisericii Ortodoxe Române, ținând cont de condițiile misionar-pastorale și de numărul de credincioși, de posibilitățile materiale, ca și de situarea lor în mediul urban sau rural, **parohiile sunt de 3 categorii.** (art. 47 alin. (1) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române – în continuare Statut)
2. **Clasificarea pe categorii a parohiilor se aprobă de Permanența Consiliului eparhial**, în baza raportului cuprinzând datele statistice oficiale (număr de credincioși, condiții materiale, zonă geografică, medie de vârstă etc.). (art. 47 alin. (2) și art. 102 lit. g) din Statut)
3. **Sinoadele mitropolitane analizează și stabilesc, la nivelul fiecărei Mitropolii, criterii unitare de clasificare a parohiilor din cuprinsul eparhiilor sufragane**, în acord cu prevederile statutare și regulamentare bisericești, acestea urmând a fi comunicate Cancelariei Sfântului Sinod pentru orientarea în vederea alcătuirii proiectului unui nou Regulament pentru numirea și transferarea clerului în Biserica Ortodoxă Română. (hotărârea Sfântului Sinod - în continuare HSS nr. 4274/8 iulie 2008)

B. Înființarea și desființarea de posturi clericale:

4. **Chiriarhul** (arhiepiscopul sau episcopul) **aprobă înființarea și desființarea de posturi** la Centrul eparhial și la unitățile subordonate acestuia, în ședințe ale Permanenței Consiliului eparhial. (cf. art. 88 lit. q) din Statut)

C. Parohii vacante și suplinirea lor:

5. **Protopopul face propuneri chiriarhului cu privire la suplinirea posturilor vacante de preoți, diaconi și cântăreți bisericești.** (cf. art. 71 lit. g) din Statut)
6. **În caz de vacanțe la protopopiate, parohii și mănăstiri, chiriarhii vor lua măsuri pentru asigurarea suplinirii până la numirea noilor titulari.** (art. 134 alin. (4) din Statut)

D. Obligatoritatea publicării posturilor vacante, a condițiilor și a tematicii pentru examenele de capacitate preoțească în vederea numirii într-un post clerical, precum și a condițiilor și a tematicii examenelor de selecționare în vederea transferării la parohiile din mediul urban:

7. **Pentru candidații care doresc numirea într-un post clerical, titularizarea pe posturile scoase la concurs de centrul eparhial este obligatorie și se face în baza examenului de capacitate preoțească prevăzut de Regulamentul pentru numirea și transferarea clerului.** În acest scop, **eparhiile sunt îndatorate să publice posturile vacante în vederea organizării examenului de titularizare** (capacitate preoțească). – (HSS nr. 1199/9 iulie 2008)
8. **Permanențele Consiliilor eparhiale vor organiza în mod regulamentar examene de selecționare, anunțând public, prin afișare, condițiile și data susținerii lor.** (hotărârea Sinodului Permanent nr. 12304/26 febr. 1991; HSS nr. 3227/10 mai 1991)

E. Recrutarea și numirea personalului clerical la parohii:

9. **Numirea sau revocarea din oficiul de paroh se face de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial, având în vedere calitatea activității desfășurate.** (art. 49 alin. (1) din Statut)
10. **Pe lângă preotul paroh, într-o parohie pot fi unul sau mai mulți preoți și diaconi slujitori**

numiți de chiriarh într-o ședință a Permanenței Consiliului eparhial. Numărul slujitorilor la parohie se stabilește în funcție de cerințele misionar-pastorale locale constatate de conducerea eparhiei ... cu respectarea prevederilor statutare și regulamentare bisericești. (*art. 51 alin. (1) și art. 123 alin. (2) din Statut*)

11. **Preoții și diaconii slujitori se recrutează dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații facultăților de teologie, specializarea Teologie pastorală, care au susținut examenul de capacitate preoțească.** (*art. 123 alin. (1) din Statut*)
12. **Numirea pe post ca titular în vederea hirotoniei se face de centrul eparhial (Permanența Consiliului eparhial) în limita posturilor publicate și în ordinea mediilor generale de titularizare.** (*HSS nr. 1199/9 iulie 2008*)

F. Hirotonirea clericilor. MĂRTURISIREA (declarația) de la hirotonie. DECIZIA privind reglementarea drepturilor și îndatoririlor. Cartea canonică:

13. **Chiriarhul (arhiepiscopul sau episcopul) hirotonește clerici și se îngrijește de ocuparea la timp a parohiilor vacante,** cu respectarea prevederilor canonice, statutare și regulamentare bisericești. (*cf. art. 88 alin. (1) din Statut*)
14. **Hirotesia întru citeț și ipodiacon și hirotonia întru diacon și preot se fac numai pe seama unui altar din cuprinsul eparhiei.** (*art. 123 alin. (5) din Statut*)
15. **Raportul între personalul clerical și Centrul eparhial este unul de slujire și misiune liber asumată, conform mărturisirii (declarației) solemne publice rostite și semnate de către fiecare candidat înaintea hirotoniei întru preot. La începerea activității pastorale în unitatea pentru care a fost numit, personalul bisericesc primește din partea chiriarhului o decizie prin care se reglementează drepturile și îndatoririle ce-i vor reveni.** (*art. 123 alin (7) din Statut*)
16. **Doctorii în teologie, absolvenții de masterat, licențiații în teologie, absolvenții de seminar teologic liceal, citeții și ipodiaconii teologi nu pot fi hirotesii sau hirotoniți într-o altă eparhie fără documentele de ieșire canonică din eparhia de care aparțin.** (*art. 125 alin. (2) din Statut*)
17. **Textul MĂRTURISIRII (Declarației) de la hirotonia clerului de mir și textul MĂRTURISIRII (Declarației) de la hirotonia clerului din rândul personalului monahal au caracter unitar și obligatoriu în eparhiile Patriarhiei Române din țară și din afara granițelor țării.** (*HSS nr. 4218/7 iulie 2010*)

G. Perfecționarea personalului clerical în vederea obținerii gradelor profesionale:

18. **Promovarea examenelor pentru obținerea gradelor profesionale (definitiv, II și I) dă dreptul preoților și diaconilor de a concura sau a solicita transferul pentru ocuparea de posturi în parohii de categorii superioare.** Cursurile și examenele pentru obținerea gradelor profesionale (definitiv, II și I) sunt obligatorii ca formă continuă de perfecționare a pregătirii clerului și se desfășoară potrivit metodologiei, la instituțiile de învățământ universitar teologic, care se aprobă de către Sfântul Sinod. (*art. 125 alin. (1) din Statut*)
19. **METODOLOGIA PENTRU OBȚINEREA GRADELOR PROFESIONALE DE CĂTRE PERSONALUL CLERICAL, studii medii și studii superioare și PRECIZĂRILE ADIȚIONALE reprezintă criteriul unic de pregătire, încadrare și promovare a personalului clerical în Biserica Ortodoxă Română, prin examen de capacitate, definitivat, gradul II și gradul I.** (*HSS nr. 545/5 martie 2003 și nr. 1199/9 iulie 2008*)
20. **Personalului didactic licențiat la specializarea Teologie Pastorală din cadrul Facultăților de Teologie Ortodoxă, care predă discipline de specialitate teologică în învățământul preuniversitar teologic sau care predă disciplina Religie în învățământul de stat, i se echivalează, pe bază de acte justificative, gradele didactice obținute în învățământul de stat (definitivat, II și I) cu gradele profesionale pentru personalul clerical, cu obligația susținerii**

examenului de titularizare (capacitate preoțească), înaintea hirotoniei. (cf. art. 121 alin. (3) din Statut coroborat cu prevederile HSS nr. 1199/9 iulie 2008)

21. Pentru certificarea promovării examenelor de obținere a gradelor profesionale de către personalul clerical, se va tipări un model unic de diplomă, valabil în toate eparhiile din cuprinsul Patriarhiei Române. (HSS nr. 1199/9 iulie 2008)

H. Notarea administrativă a personalului clerical:

22. Permanența Consiliului eparhial definitivează notarea anuală a preoților, la propunerea protopopului, într-o ședință de lucru din prima lună a anului următor perioadei evaluate. (art. 102 lit. h) din Statut)

I. Condiții pentru numirea și transferarea clerului în mediul urban și rural:

23. Numirea și transferarea preoților și a diaconilor la parohii se fac prin concurs. (cf. art. 123 alin. (3) din Statut)

24. Pentru a putea fi numiți, candidații la posturile de preot și diacon trebuie să corespundă condițiilor canonice, statutare și regulamentare bisericești. (art. 123 alin. (4) din Statut)

25. La parohiile din mediul urban (municipii și orașe), preoții se numesc prin concurs, dintre doctorii, absolvenții de masterat și licențiații în teologie. Aceștia sunt datori să aibă minimum cinci ani de vechime în cler și să promoveze examenul de selecționare pentru parohiile din mediul urban. (HSS nr. 3228/10 mai 1991 și art. 124 alin. (1) din Statut)

La parohiile din mediul rural (comune și sate), preoții și diaconii se numesc prin concurs dintre doctorii în teologie, absolvenții de masterat și licențiații în teologie care au promovat examenul de capacitate preoțească. În cazul preoților care solicită transferul, aceștia sunt datori să aibă cel puțin cinci ani de la ultimul transfer. (HSS nr. 3228/10 mai 1991 și art. 124 alin. (2) din Statut). La transferul de la o parohie la alta în mediul rural se va ține cont de studii, notarea administrativă și activitatea candidaților, precum și de situația misionară din teren. (cf. HSS nr. 3228/10 mai 1991)*

26. În cazul în care la unele parohii din mediul rural nu se prezintă candidați care întrunesc condițiile prevăzute la aliniatul precedent, pot fi numiți și absolvenți de seminar care au susținut examenul de capacitate. (art. 124 alin. (3) din Statut)

27. Media generală de candidare la transferare a preoților și diaconilor (din mediul rural și urban) rezultă din ultima medie la același nivel de studii (doctorat, admisibilitate, masterat, licență în teologie, diploma de seminar)*, adunată cu media notărilor administrative pe ultimii cinci ani, cu media examenului de definitivat, gradul II sau gradul I (ultimul absolvit) și împărțite la trei. (HSS nr. 3228/10 mai 1991)

28. Absolvenții de seminarii și preoții care au numai studii seminariale nu vor putea candida și nu vor putea fi numiți la parohii din mediul urban. (HSS nr. 3227/10 mai 1991)

J. Examenul de selecționare și numirea prin concurs la parohiile din mediul urban (municipii și orașe):

29. La examenul de selecționare pentru transferare la parohiile din mediul urban (municipii și orașe) se pot prezenta preoții și diaconii având calificativul FOARTE BINE (8,51-9,50) și EXCEPTIONAL (9,51-10,00), rezultat din media la studii (ultima școală absolvită), media ultimului grad profesional absolvit (definitivat, gradul II sau gradul I) și media notărilor administrative pe ultimii 5 ani, toate mediile adunate și împărțite la 3, vechimea în cler de minimum 5 ani, fără impedimente canonice și fără sancțiuni disciplinare în ultimii 5 ani. (HSS nr. 3227/10 mai 1991, nr. 511/25 ian. 1992, nr. 545/5 martie 2003, nr. 1199/9 iulie 2008)

* Precizări ale Cancelariei Sfântului Sinod, întrucât acestea nu existau până acum.

- 30. Examenul de selecționare pentru mediul urban este obligatoriu și pentru doctorii în teologie.** (HSS nr. 5014/15 noiembrie 2001 și nr. 1002/13 martie 2002)
- 31. Comisia de examinare se va stabili de chiriarhul locului** dintre profesorii universitari de teologie, profesorii de la seminariile teologice liceale sau preoți cu pregătire teologică superioară (doctorii în teologie, absolvenți ai cursurilor de doctorat cu examen de admisibilitate, absolvenți de masterat sau gradul I în preoție), având activitate pastoral-misionară și administrativă foarte bună sau excepțională. **Comisia va fi prezidată de chiriarh sau delegatul său.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 32. Examenul de selecționare va consta din următoarele probe:**
- Un memoriu asupra activității pastorale, misionare și gospodărești, desfășurate în ultimii cinci ani,** avizat de protopop și aprobat de chiriarhul locului, care apoi va fi prezentat oral și în fața Comisiei și notat de aceasta;
 - O probă scrisă cu subiect stabilit de Comisie, din domeniul Teologiei pastorale, al Teologiei dogmatice și al Îndrumărilor misionare,** care să facă dovada cunoștințelor candidatului în problemele actuale de pastorație, precum și a capacității sale;
 - O probă orală de predică,** rostită fie în fața Comisiei în sală, fie în biserică, la un serviciu religios (15 minute);
 - O probă orală de cateheză,** predată copiilor (30 minute);
 - O probă de slujire în biserică.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 33. Tematicile pentru examenul de selecționare vor fi întocmite pentru fiecare serie în parte,** cu concursul cadrelor didactice universitare, **vor fi aprobate de chiriarhul locului și afișate la sediul centrului eparhial și în protopopiate,** cu cel puțin o lună înainte de data examenului. (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 34. Subiectele pentru probele fiecărui examen se vor extrage din urnă, unde vor exista cu 10 subiecte în plus față de numărul candidaților.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 35. La fiecare probă, fiecare examinator, inclusiv președintele, acordă câte o notă și se face media la fiecare probă, fără rotunjire. Mediile de la probele examenului de selecționare se adună și se împart la cinci, obținându-se astfel media generală a examenului.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 36. Candidații care vor obține media generală 8,51, calculată din mediile de la probele examenului de selecționare, vor fi declarați admiși.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 37. Dacă niciun candidat nu a obținut media generală 8,51, examenul se va repeta.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
- 38. Media generală a examenului de selecționare are valabilitate un an de zile de la data susținerii, indiferent de parohia pentru care preotul sau diaconul respectiv se înscrie la concurs.** (HSS nr. nr. 4277 din 7 iulie 1993)
- 39. Candidatul care a obținut cea mai mare medie la examenul de selecționare va fi numit la parohia pentru care a concurat (în ordinea mediilor obținute de candidați).** (HSS nr. 3227/10 mai 1991)*
- 40. La medii generale egale au prioritate preoții și diaconii eparhiei care îndeplinesc, în ordine, următoarele criterii: sunt doctori în teologie, absolvenți de masterat, au absolvit și examenul de gradul II sau gradul I, nu au mai solicitat transfer în ultimii cinci ani și intră în concurență cu candidați din alte eparhii.** (HSS nr. 3227/10 mai 1991 și coroborat cu HSS nr. 3228/10 mai 1991)

* Precizarea dintre paranteze aparține Cancelariei Sfântului Sinod, ținând seama de faptul că pentru aceeași parohie pot fi mai mulți candidați.

41. Validarea rezultatului concursului și numirea la parohia din mediul urban se face de către Permanența Consiliului eparhial. (HSS nr. 3227 din 10 mai 1991; art. 49 alin. (1), art. 51 alin. (1) și art. 123 alin. (2) din Statut)

K. Soluționarea situațiilor speciale și misionare:

42. Clericii din instituțiile centrale bisericești pot fi numiți slujitori la parohii direct (fără concurs) de către Patriarh. (art. 39 alin. (1) din Statut)
43. Clericii din Cancelaria și Administrația eparhială pot fi numiți slujitori la parohii direct (fără concurs) de către chiriarh. (art. 105 alin. (2) din Statut)
44. Personalul didactic clerical poate funcționa și la parohie, cu aprobarea chiriarhului. (art. 118 alin. (2) din Statut)
45. Personalul clerical și neclerical din mănăstiri, de la catedralele episcopale, arhiepiscopale, mitropolitane și patriarhale se numește direct (fără concurs) de către chiriarhi. (art. 125 alin. (3) din Statut)
46. În situații misionare urgente, transferul preoților se poate face o singură dată și după o perioadă mai mică de 5 ani de la ultimul transfer, dacă aceștia au calități și merite deosebite. (art. 124 alin. (4) din Statut)
47. Acolo unde sunt situații misionare urgente, apreciate ca fiind cu totul excepționale – clauză misionară – Chiriarhul, într-o ședință de lucru a Permanenței Consiliului eparhial, poate numi și transfera, din oficiu, un preot în postul vacant din mediul urban sau rural, cu obligația ca, pentru mediul urban, acesta să întrunească toate condițiile pentru înscrierea la examenul de selecționare. (HSS nr. 3227 din 10 mai 1991 și cf. art. 124 alin. (5) din Statut)

L. Caracterul unitar și obligatoriu al prevederilor statutare, regulamentare și al hotărârilor Sfântului Sinod:

48. Hotărârile organismelor centrale deliberative și executive sunt obligatorii pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română. (cf. art. 10 alin. (6) din Statut)
49. Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române este și rămâne obligatoriu pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română din țară și din afara granițelor țării. (cf. art. 203 alin. (1) din Statut)
50. Examenul de selecționare a clerului pentru municipii și orașe trebuie aplicat în mod unitar și obligatoriu de către toate centrele eparhiale și în cazurile de transferare a preoților în municipii și orașe. (HSS nr. 3227/10 mai 1991)
51. Precizările privind calcularea mediei generale de candidare la transferarea clerului trebuie aplicate în mod unitar și obligatoriu în toate eparhiile din cuprinsul Patriarhiei Române. (HSS nr. 3228/10 mai 1991)